

DEPARTAMENT D' HISTORIA MODERNA I CONTEMPORANIA

Assignatura: HISTORIA DEL SEGLE XX II

Curs: 1994-1995.

ProfessorS: Ramon ALQUEZAR i ALIANA
Josep M. SOLÉ I SABATÉ

PROGRAMA

Tema nº 1- LA GUERRA FREDA I LA CONSOLIDACIO DELS BLOCS

-Les conseqüències de la II Guerra Mundial; les Conferències de Ialta i Potsdam. La Guerra Freda: fonaments ideològics, polítics i econòmics.

-Els organismes i institucions de l' hegemonia dels Estats Units sobre Europa: la Doctrina Truman, el Pla Marshall i l' O.T.A.N. L' hegemonia soviètica sobre Europa Oriental i Central: les Democràcies Populars (1944-1949), la Kominform, el COMECON i el Pacte de Varsòvia.

-Fets emblemàtics de la Guerra Freda: Iran, Grècia Bloqueig de Berlí, la R.F.A i la R.D.A. La Guerra de Corea.

Tema nº 2- LA COEXISTENCIA PACIFICA. *LA DESCOLONITZACIO. EL TERCER MON

-La U.R.S.S: el poststalinisme i la dècada de Krushev (1953-1964). El XX Congrés del PCUS: els límits de ~~la~~ desestalinització i la Coexistència Pacífica. L'estancament econòmic.

-La Revolució Xina i la seva incidència en el món socialista.

-La primera onada descolonitzadora. La guerra d' Indoxina. La conferència de Bandoung. El moviment dels Països No Alineats. La descolonització de l'Àfrica Mediterrànea i de la subsahariana

-Els Estats Units: entre el maccarthynisme i la distensió: Truman, Eisenhower i Kennedy.

-El conflicte àrab-israelià (1947-1967). De la creació de l' Estat d' Israel (1948) a la Guerra dels Sis Dies (1967).

Tema nº 3- LA CONSOLIDACIO DEL BIPOLARISME. ENTRE LA DISTENSIO I LA GUERRA FREDA

-Estats Units: la crisi de la identitat imperialista, el fracàs en la guerra del Vietnam (1961-1975). El neoimperialisme: les intervencions armades i políticodiplomàtiques a Llatinoamèrica. El parany de l' Aliança per al Progrés.

-La U.R.S.S. L' era de Breznev: la intervenció a Txecoslovàquia. La doctrina de la sobirania limitada. Els primers símptomes de la crisi: caos econòmic. Afganistà.

-Europa: a la recerca d' una impossible identitat pròpia. Evolució de la C.E.E. La "force de frappe" de De Gaulle. La reconciliació francoalemanya. La Ostpolitik de Brandt. La revolució dels clavells a Portugal (1974).

-Amèrica Llatina: la fi dels populismes. Impacte* de la revolució cubana. El fracàs del reformisme. L' experiència de la Unitat Popular d' Allende a Xile. Les dictadures militars. La revolució sandinista.

-Àsia: els conflictes entre els dos gegants: Xina i India. La Guerra del Vietnam i de tot el sudest asiàtic. La secessió de Bangla-Desh. La Guerra d' Afganistà.

-El Japó després de 1945.

Tema nº 4- LA FI DE LA GUERRA FREDA I DEL BIPOLARISME

-Estats Units: l' ofensiva neoimperialista de Reagan i Bush (Granada, Panamà, la Guerra del Golf Pèrsic o Aràbig).

-U.R.S.S. : l' interregne d' Andropov i Chernenko. Gorbachov i la descomposició de la U.R.S.S. (1985-1991).

-La fi de les democràcies populars (1989).

-Imposició d' un nou ordre polític i econòmic.

-Europa: L' Europa⁴ dels Dotze i el Tractat de la Unió Europea (Maastricht).

Tema nº 5- ALGUNS PROBLEMES DEL MON ACTUAL

-Estats Units: la prepotència d' una única potència mundial.

-Les incògnites que es cerneixen sobre la ex- U.R.S.S. i les ex-Democràcies populars. Les eclosions nacionalistes. Les guerres a la ex-Iugoslàvia.

-Amèrica Llatina: la fragilitat i dependència de les democràcies respecte a l'ordre imperialista.

-Pròxim Orient: de la Guerra del Yom Kippur (1973) a la Intifada i al Pacte entre l'OAP i Israel.

-Ulster.

-Àfrica: del fracàs de les vies nacionals independentistes a la pauperització generalitzada: l'herència del colonialisme. El desballastament dels Estats "jacobins" i la multiplicitat de guerres civils.

-El conflicte del Sahara Occidental.

-Sudàfrica: de l'apartheid a la democràcia i l'Estat pluriracial.

-La nova Alemanya.

BIBLIOGRAFIA BASICA

- AUTORS DIVERSOS: *Las mentiras de una guerra. Desinformación y censura en el conflicto del Golfo*, Ed. Deriva, Barcelona 1991
- AZCARATE, Manuel: *La izquierda europea*, Ed. El País, Madrid 1986
- BAIROCH, Paul: *El Tercer Mundo en la encrucijada*, Alianza Ed. Madrid, 1973
- BENZ, Wolfgang i GRAML, Hermann: *Problemas mundiales entre los dos bloques de poder*, Ed. Siglo XXI, Madrid 1982
- BENZ, Wolfgang i GRAML, Hermann: *Europa después de la Segunda Guerra Mundial (1945-1982)* Ed. Siglo XXI, Madrid 1986
- BOUISSOU, Jean Marie: *Le Japon depuis 1945*, Ed. Armand Colin, París 1992
- BOVE, Miquel i PONT, Josep: *La guerra continúa (1989-1992)*, Llibres de l' Index, Barcelona 1992
- CALVOCORESSI, Peter: *Historia política del Mundo Contemporáneo. De 1945 a nuestros días*, Ed. Akal, Madrid 1987
- DEUTSCHER, Isaac: *Rusia después de Stalin* Ed. Martínez Roca, Barcelona 1972
- DROZ, Bernard i ROWLEY, Anthony: *Histoire générale du XX siècle. Deuxième partie: depuis 1950. Crises et mutations de 1973 à nos jours*, Ed. du Seuil, París 1992

- FETJÖ, François: *Historia de las Democracias Populares*, Ed. Martínez Roca, Barcelona 1971
- HEFFER, Jean: *Les Etats-Unis de Truman à Bush*, Armand Colin, París, 1992
- HEFFER, Jean i LAUNAY, Michel: *La Guerra Fría (1.945-1.972)*, AKAL Ed., Madrid, 1.992
- GARCIA DE CORTAZAR, Fernando i LORENZO DE ESPINOSA, José Ma: *Historia del mundo actual 1945-1992*, Alianza Ed., Madrid 1992
- GEORGE, Pierre: *Panorama del mundo actual*, Ed. Ariel, Barcelona 1980
- GRIMAL, Henri: *Historia de las descolonizaciones del siglo XX*, Ed. IEPALA, Madrid 1989
- HOROWITZ, David: *Estados Unidos frente a la revolución mundial (De Yalta al Vietnam)* Ed. Cultura Popular, Barcelona 1968
- MAMMARELLA, Giuseppe: *Historia de Europa contemporánea* Ed, Ariel, Barcelona 1990
- MARTINEZ CARRERAS, José U.: *Historia de la descolonización 1919-1986. Las independencias de Asia y Africa*, Ed. ISTMO, Madrid 1987
- MORENO GARCIA, Julia: *El Extremo Oriente, Siglo XX*, Ed. Síntesis, Madrid 1992
- PEREIRA, Juan Carlos: *Historia y presente de la Guerra Fría*, Ed. ISTMO, Madrid 1989
- TAIBO, Carlos i LECHADO, José Carlos: *Los conflictos yugoslavos*, Ed. Fundamentos, Madrid 1993

-TAIBO, Carlos: *La Europa oriental sin red. De la revolución de 1989 a la Comunidad de Estados Independientes*, Los libros de la Catarata, 2a ed., Madrid 1992

-TAIBO, Carlos: *La Unión Soviética (1917-1991)*, Ed. Síntesis, Madrid 1993

-ZERBO, Joseph Ki: *Historia del Africa negra 2. Del siglo XIX a la época actual* Alianza Ed., Madrid 1980